

کاهش تورم؛ وعده‌ای که محقق شد

و مملوسی روی زندگی مردم داشته و دارد. البته در دهه‌های گذشته با شدت و حدتی متفاوت روند تغییر این شاخص کلان اقتصادی صعودی بوده و بارها مسئولان در دولت‌های مختلف درباره عوامل آن صحبت کرده و رشد نقدینگی، افزایش پایه پولی، اضافه برداشت بانک‌ها، رشد نرخ ارز در کشور و غیره را از جمله این عوامل بر شمرده‌اند.

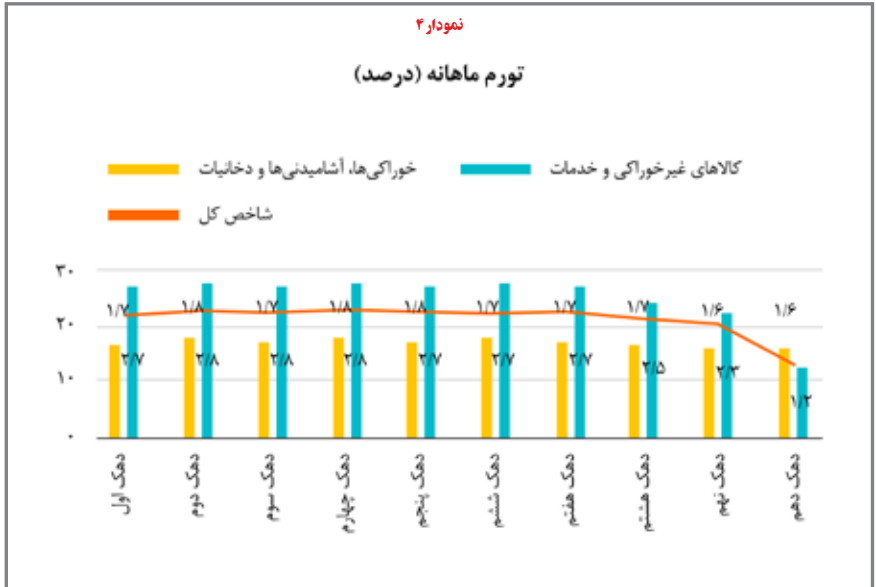
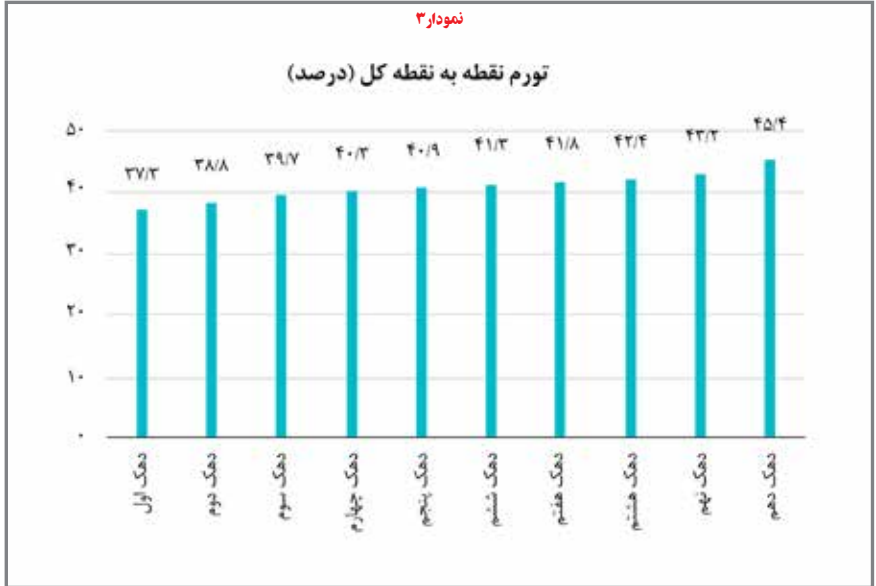
شده برای سال ۱۴۰۱ دارد.» او ادامه داد: «بر اساس آمارهای مقدماتی سال ۱۴۰۲ در دو ماهه سال مذکور، نقدینگی معادل ۲۱ درصد رشد یافته که این رقم دقیقاً منطبق بر مسیر رشد نقدینگی هدف گذاری شده برای سال ۱۴۰۲ است.» شیرجیان با اشاره به اقدامات بانک مرکزی برای کنترل رشد نقدینگی، گفت: «اقدامات عملیاتی انجام شده توسط بانک مرکزی نظیر کنترل خلق پول بانکی از طریق تنظیم و اعمال جدی کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها، تشکیل کمیته نقدینگی و برگزاری هفتگی و مستمر جلسات آن، هدایت نرخ سود در بازار بین بانکی حول نرخ سیاستی و در محدوده دالان نرخ سود بازار و افزایش نسبت سپرده قانونی در سطح شبکه بانکی به میزان نیم واحد درصد، نقش مهمی در تحقق برنامه کنترل نقدینگی در ماه‌های اخیر داشته است.»

تحولات بازار ارز

معاون اقتصادی بانک مرکزی با مروری بر تحولات بازار ارز طی دو سال گذشته و تشدید انتظارات تورمی، گفت: «بانک مرکزی طی این مدت، مهم‌ترین تلاش‌ها و اقدامات خود را در راستای تقویت ثبات و پیش‌بینی پذیری بازار ارز، جلب اعتماد آحاد فعالان اقتصادی و جلوگیری از سربایت نوسانات مقطعی نرخ ارز به قیمت کالاهای اساسی و مرتبط با معیشت مردم، معطوف داشته است.»

عضو هیأت عامل بانک مرکزی ادامه داد: «در سال ۱۴۰۱ معادل ۸۷٫۷ میلیارد دلار گواهی ثبت آماری جهت واردات کالا و خدمت صادر شد که از این میزان معادل ۶۵٫۵ میلیارد دلار (۷۴٫۸ درصد) آن تأمین شد. همچنین از آغاز سال جاری تا تاریخ ششم خردادماه نیز معادل ۱۰۱ میلیارد دلار واردات کالا و خدمت تأمین شده که در مقایسه با رقم دوره مشابه سال ۱۴۰۱ به میزان ۲۴۳ درصد رشد نشان می‌دهد.»

معاون اقتصادی بانک مرکزی افزود: «در دوره فعالیت دولت سیزدهم ضمن عنایت به مسئله کنترل رشد نقدینگی، موضوع حمایت از تولید و تداوم نرخ رشد اقتصادی نیز مورد توجه مستمر سیاست‌گذاران اقتصادی کشور بوده است. توجه ویژه به صنعت کشور موجب شد تا نرخ رشد بخش صنعت کشور از ۳۳ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۹۵ درصد در سال ۱۴۰۱ افزایش یابد. همچنین در سال ۱۴۰۱، رشد مثبت بخش خدمات تداوم یافته و نرخ رشدی معادل ۲۰٫۷ درصد را تجربه کرد.»

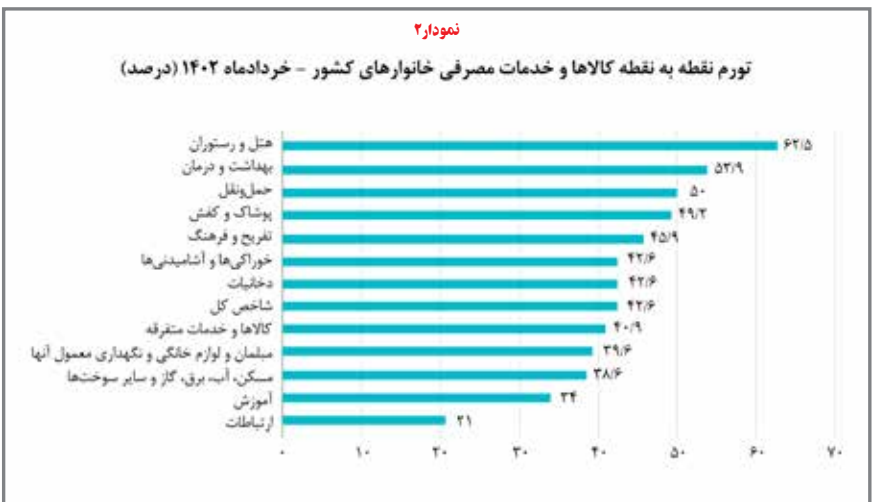
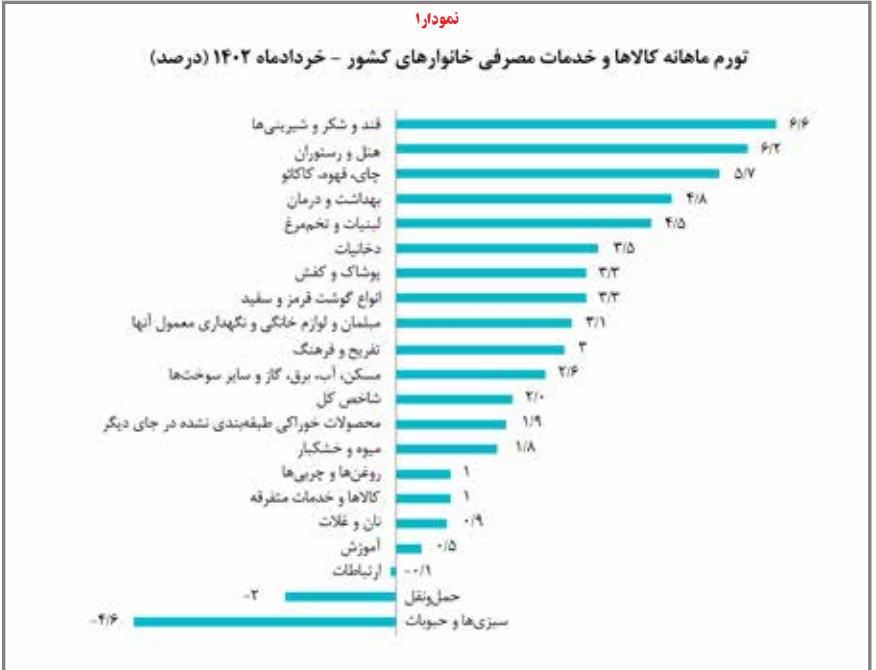
نرخ تورم یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی هر کشوری است که می‌تواند روی زندگی مردم و معیشت‌شان تأثیر بگذارد. آمارها نشان می‌دهد روند آن در بهار امسال کاهش یافته است. مبحث مهم تورم در طول سالیان گذشته مورد بحث کارشناسان و مردم بوده و جزو شاخص‌هایی است که تأثیر مستقیم

سید ابراهیم رئیسی در گفت‌وگوی تلویزیونی اخیر خود تلاش برای نداشتن کسری بودجه، کنترل رشد نقدینگی و پرهیز از هزینه‌های اضافی را سه اقدام مهم دولت در زمینه مهار تورم دانست و گفت: «اول تلاش کردیم کسری بودجه نداشته باشیم، چرا که مسئله تورم درد مزمنی است که سال‌هاست به آن گرفتاریم. زمانی که دولت آغاز به کار کرد تورم موجود در کشور ۶۰ درصد بود، اما دولت تلاش کرد تا اقداماتش موجب افزایش تورم نشود.»

او با اشاره به کاهش ۲۰ درصدی تورم در شش ماهه ابتدایی فعالیت دولت سیزدهم، افزود: «به اینکه چه عواملی باعث بروز این وضعیت بوده و روند نمی‌کنم، اما ما با همراهی مردم و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی تلاش کردیم مشکلات را حل کنیم و شرایط در مدت شش ماه متفاوت شد، به نحوی که در اسفندماه سال ۱۴۰۰ رشد ۴۰ درصدی به ۴۵ درصد افزایش و تورم ۵۹٫۳ درصدی به ۴۰ درصد کاهش یافت و بهبود شاخص‌ها باعث امیدواری مردم شد.»

رئیس جمهوری با بیان اینکه تمام تلاش دولت در جهت کنترل تورم است، ادامه داد: «آمارهای سه ماهه اخیر نیز مؤید همین امر و سیر نزولی تورم است که حتماً با همکاری مردم و پیگیری مسئولان این روند ادامه پیدا خواهد کرد. در عین حال دولت معتقد است باید اقداماتی همچون کنترل تورم، افزایش تولید و درآمدهای دولت، در سفره مردم ملموس و تأثیرگذار باشد.»

البته چند روز بعد از این گفت‌وگوی تلویزیونی، گزارش‌های مرکز ملی آمار منتشر شد که اعداد و ارقام آن در بخش‌های مختلف گواه از کاهش نرخ تورم ماهانه، سالانه و نقطه به نقطه در خردادماه امسال در قیاس با بازه زمانی مشابه هر یک در ماه و سال گذشته داشت. بر اساس این آمار در خردادماه امسال شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور به عدد ۱۸۹٫۳ رسیده که نسبت به ماه قبل دو درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۴۲٫۶ درصد افزایش و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۸٫۵ درصد افزایش داشته است. این اعداد و ارقام نشان از کاهش تورم دارد، چرا که تورم ماهانه در اردیبهشت‌ماه سال جاری ۲٫۸ درصد بوده و در

یادداشت

کاهش تورم و پیش‌شرط‌های آن

آرمان خالقی
ترجمه‌شده

مرجع رسمی تأیید تورم کشور در هر دوره‌ای دولت و مرکز آمار هستند. همواره میان آمارهای ارائه شده از سوی این دو منبع کمی اختلاف وجود داشته، هر چند که دو عدد در نهایت به هم نزدیک بوده‌اند. حال در شرایطی که دولت تأکید دارد نرخ تورم روندی کاهش‌ی را دنبال می‌کند لازم است مرکز آمار نیز در این عرصه اعلام نظر کرده و در این باره با توجه به تغییرات قیمتی کالاهایی که در سبد مصرفی مردم نقش جدی‌تری دارند این رقم را اعلام کند.

آنچه امروز به طور ملموس در جامعه مشاهده می‌شود آن است که تورم وجود دارد هر چند ممکن است در صد دقیق آن معلوم نباشد. ممکن است در شرایط فعلی نهادی نباشد که آمارهای بانک مرکزی را به چالش کشیده یا تأیید کند اما می‌توان گفت که بانک مرکزی در شرایط حاضر مرجع رسمی تعیین نرخ تورم نیست، چرا که برای این کار لازم است در تمامی استان‌ها و شهرستان‌های کشور تیمی داشته باشد که به آمارگیری و استخراج قیمت‌ها بپردازد.

واضح آنکه اگر قرار باشد شاهد کاهش تورم باشیم چند نیازمندی برای آن وجود دارد که یکی از این موارد کاهش حجم نقدینگی است. از سوی دیگر باید مولد بودن بخش تولید خود را نشان دهد و سهم آن از تولید ناخالص داخلی مشخص شود. آن زمان است که می‌توان گفت نرخ تورم کاهش‌یافته یا خیر، به عبارت دیگر کنترل نقدینگی و دور کردن آن از بازارهای غیر مولد موجب می‌شود نرخ تورم حالت نزولی به خود بگیرد.

اینکه در شرایط فعلی تورم کاهش‌یافته یا نه، به سیاست‌های دولت بستگی دارد و با توجه به سیاست‌های فعلی به نظر می‌رسد نوعی سردرگمی در سیاست‌گذاری‌ها دیده می‌شود. لازم است ما سیاست‌های بلندمدت خود را مشخص، اعلام و استراتژی‌های توسعه اقتصادی بلندمدت را تدوین کنیم که احساس می‌شود این بحث خیلی پررنگ دیده نشده است.

اگرچه در برنامه هفتم توسعه برخی موضوعات در راستای رشد اقتصادی دیده شده، اما این برنامه در نهایت پنج‌ساله است و ما نیاز به یک برنامه مثلاً ۲۰ساله داریم که رشد تولید را در نظر گرفته و به برخی بی‌نظمی‌های اقتصادی سامان دهد.

در این میان عده‌ای نیز در مقطعی از زمان کاهش نرخ ارز را مورد تأکید قرار داده و با استناد به آن مدعی کاهش نرخ تورم بودند، اما تا وقتی این قیمت‌ها ثابت نشده آنچه رخ می‌دهد ناشی از موضوعاتی مانند انتظارات تورمی است. در ماه‌های گذشته با توجه به اخبار منتشر شده مبنی بر بهبود روابط سیاسی با کشورهای مختلف از جمله عربستان و دیگر کشورها قیمت‌ها تا حدی کاهش یافت. از سوی دیگر اخباری مبنی بر آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده منتشر شد که این موارد منجر شد شاهد کاهش در قیمت‌های بازار ارز باشیم، اما باید منتظر ماند تا در بلندمدت مشخص شود آیا این کاهش قیمت‌ها روندی ادامه‌دار است یا اینکه آنچه در این مدت رخ داده نوعی واکنش بازار به اخبار سیاسی بوده است. باید منتظر ماند تا با گذشت زمان مشخص شود تغییراتی که در حوزه روابط بین‌الملل و سیاست خارجی رخ داده و بحث‌هایی مانند آزادسازی منابع ارزی تا چه اندازه می‌تواند روی بازارهای مختلف از جمله بازار ارز که خود بر بازارهای دیگر تأثیرگذار است تغییر ایجاد کند.

